

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle

Lausuntopyyntö 16.2.2021, HE 253/2020 vp.

ULKOMAISEN TYÖVOIMAN HYVÄSIKÄYTÖN EHKÄISEMINEN

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry (MaRa) kiittää lausunnon antamiselle varatusta mahdollisuudesta ja lausuu näkemyksensä seuraavaa.

MaRa pitää ehdotettua ulkomaalaislain muutosta lähtökohtaisesti kannatettavana.

1. MaRan keskeiset näkemykset

MaRa pitää työperäisen hyväksikäytön ehkäisemistä tärkeänä, ja myös merkityksellisenä keinona yritysten välisen kilpailun tasapuolisuuden ja harmaan talouden vastaisten toimien edistämiseksi. *Koska ehdotetut muutokset sisältävät myös perustuslain 18 § 1 momentin suojaamaan elinkeinon vapauteen liittyviä rajoittavia säännöksiä (ehdotettu 187 §), tulee tämän osalta kiinnittää erityistä huomiota oikeasuhtaisuuden, ennakoitavuuden, täsmällisyyden, tarkkarajaisuuden ja asianmukaisen oikeusturvan vaatimusten täyttymiseen.*

Työantajaan kohdistuvien hallinnollisten seuraamusten kuten oleskeluluvan myöntämisestä pidättäytymistä koskevien päätösten tulisi olla tarkkarajaisia, oikeasuhtaisia ja ottaa huomioon erilaisten- ja erikokoisten yritysten liiketoiminnan rakenteiden eroavaisuudet. *Oleskeluluvan myöntämisestä pidättäytymistä koskevassa päätöksenteossa tulisi olla mahdollista huomioida yrityskohtainen tilanne ja rajata päätös tarvittaessa koskemaan esimerkiksi vain tiettyä yrityksen osaa.*

2. Pidättäytyminen oleskeluluvan myöntämisestä työnteon perusteella

Ehdotetun lakimuutoksen 187 §:ssä säädettäisiin oleskeluluvan myöntämisestä pidättäytymisestä tietyn työnantajan palvelukseen tilanteissa, joissa työnantaja on antanut viranomaisille virheellisiä tai harhaanjohtavia tietoja ulkomaalaislain 72 §, 86 a § tai 86 b §:ssä säädetyistä seikoista.

MaRa pitää ehdotettua, aiempaa tarkempirajaista muotoilua kannatettavana. Myös ehdotettu kuuden kuukauden määräaika pidättäytymispäätöksen voimassaololle on kannatettava.

Oleskeluluvan myöntämisestä pidättäytyminen voi kuitenkin vaikuttaa yritystoimintaan merkittäväällä tavoin ja äärimmäisessä tapauksessa johtaa jopa yritystoiminnan lakkaamiseen. Tämän vuoksi on tärkeää, että toimenpide on kohdistettu oikein ja on oikeasuhtainen.

MaRan näkemyksen mukaan tilanteissa, joissa säädöksessä tarkoitettu menettely on tapahtunut esimerkiksi selkeästi rajatussa yrityksen osassa ja menettelyn toimeenpanija on selkeästi yksilöitävissä, tulisi viranomaisella olla tapauskohtaiseen harkintaan perustuva mahdollisuus rajata ja kohdentaa toimenpide koskemaan vain kyseistä yrityksen osaa, jossa säädöksen vastainen menettely on tapahtunut.

Tämän kaltainen muutos vaikuttaisi jossakin määrin päätöksen ennakoitavuuteen, mutta harkintavallan kohdistuessa vain toimenpiteen vaikutusta rajoittavaan seikkaan, on sen merkitys vähäinen. ***Sen sijaan harkintavalta tukisi oikeasuhtaisuuden ja oikeusturvan toteutumista.***

Lisäksi ehdotetaan, että ulkomaalaisten työntekijäin työsuhde- ja oleskelulupa-asioiden neuvottelukunta siirrettäisiin sisäministeriöstä työ- ja elinkeinoministeriöön. MaRa pitää ehdotusta kannatettavana.

PAIKKA JA AIKA

Helsingissä helmikuun 23. päivänä 2021

MATKAILU- JA RAVINTOLAPALVELUT MARA RY

LAATI

Sami Nisametdin
lakimies, LL.M.